

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 190

29 Σεπτεμβρίου 2009

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 148

Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον - Εναρμόνιση με την οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, όπως ισχύει

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού δικαίου» (Α' 34) όπως το άρθρο 3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν. 1892/1990 (Α' 101) και όπως το άρθρο 4 τροποποιήθηκε τελικά με το άρθρο 48 του ν. 3427/2005 (Α' 312).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (Α' 137) και των άρθρων 9 και 13 του π.δ/τος 437/1985 «Καθορισμός και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (Α' 157).

3. Την υπ' αριθμ. 2004/35/ΕΚ οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, (ΕΕΛ 143/56/2004), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/21/ΕΚ, (ΕΕΛ 102/15/2006).

4. Τις διατάξεις των άρθρων 48 και 90 του Κώδικα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κώδικας νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 98).

5. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του διατάγματος αυτού προκαλούνται οι ακόλουθες δαπάνες:

I) Επί του Τακτικού Προϋπολογισμού: Δαπάνη ύψους 641.400 ευρώ περίπου, κατά το έτος 2009, και 616.400 ευρώ περίπου, για κάθε επόμενο οικονομικό έτος, η οποία θα καλύπτεται από τις πιστώσεις που θα εγγράφονται κατ' έτος προς τούτο στον τακτικό προϋπολογισμό του ΥΠΕΧΩΔΕ (Ειδ. Φ. 31-110) και των Περιφερειών (Ειδ. Φ. 063) κατά περίπτωση.

II) Επί του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων: Δαπάνη από την εφαρμογή των άρθρων 6Δ, 7 (παρ. 1), 8 (παρ. 3), 9 (παρ.3), 11 (παρ. 3, 4 και 5), 15 (παρ. 4) και 18 (παρ. 2). Η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να προσδιορισθεί, διότι εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (περιπτώ-

σεις και είδος περιβαλλοντικής ζημίας) και θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΕΧΩΔΕ και των Περιφερειών και ειδικότερα από τις πιστώσεις που θα εγγράφονται στις οικείες /οικεία ΣΑΕ /έργα.

III) Επί του προϋπολογισμού Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα: Δαπάνη από την εφαρμογή του άρθρου 7 (παρ.1), η οποία δεν μπορεί να προσδιορισθεί, διότι εξαρτάται, ομοίως, από πραγματικά γεγονότα και θα καλύπτεται από τις πιστώσεις που θα εγγράφονται στον προϋπολογισμό των οικείων φορέων κατά περίπτωση.

6. Την υπ' αριθμ. 166/2009 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Δικαιοσύνης, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος προσαρμόζεται η εθνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 143/56/30.4.2004), όπως η Οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 15 της οδηγίας 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2006 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 102/15/11.4.2006).

Άρθρο 2

Σκοπός

(άρθρο 1 οδηγίας)

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η θέσπιση περιβαλλοντικής ευθύνης βάσει της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», με τον καθορισμό μέτρων, όρων και διαδικασιών, ώστε κάθε φορέας εκμετάλλευσης, η δραστηριότητα του οποίου προκάλεσε περιβαλλοντική ζημία ή άμεση απειλή περιβαλλοντικής ζημίας να είναι κατ' αρχήν οικονομικά υπεύθυνος για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων πρόληψης ή/ και αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας.

Άρθρο 3

Ορισμοί
(άρθρο 2 οδηγίας)

Κατά την έννοια του διατάγματος αυτού και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, νοούνται ως:

1. «περιβαλλοντική ζημία»:

α) η ζημία σε προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους, ήτοι οποιαδήποτε ζημία έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη διαφύλαξη της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης αυτών των οικοτόπων ή ειδών. Η σημασία αυτών των συνεπειών πρέπει να αξιολογείται σε σχέση με την αρχική κατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του άρθρου 21.

Δεν υπάγονται στην έννοια της ανωτέρω ζημίας και επομένως εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος διατάγματος, οι δυσμενείς συνέπειες σε προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους, οι οποίες είχαν προσδιορισθεί και προβλεφθεί σε απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, μόνον αν η απόφαση αυτή είναι σύμφωνη προς τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 6 παρ. 2 ή στο άρθρο 14 της υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης, όπως ισχύει, που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 4 και 16 αντίστοιχα της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ή στο άρθρο 9 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Τα ανωτέρω ισχύουν επίσης και όταν πρόκειται για οικοτόπους και είδη που δεν καλύπτονται από το κοινοτικό δίκαιο, αλλά από αντίστοιχες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

β) Ζημία των υδάτων, ήτοι οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς, την οικολογική, χημική ή/και ποσοτική κατάσταση, ή/και το οικολογικό δυναμικό των υδάτων, σύμφωνα με το ν. 3199/2003 και το π.δ. 51/2007, που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ, εξαιρουμένων των δυσμενών επιπτώσεων στις οποίες εφαρμόζεται το άρθρο 4 παρ. 7 του ανωτέρω π.δ.

γ) Ζημία του εδάφους, ήτοι οποιαδήποτε μόλυνση του εδάφους η οποία δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο δυσμενών συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία, ως αποτέλεσμα της άμεσης ή έμμεσης εισαγωγής εντός του εδάφους, επί του εδάφους ή στο υπέδαφος, ουσιών, παρασκευασμάτων, οργανισμών ή μικροοργανισμών.

2. «ζημία»: η μετρήσιμη δυσμενής μεταβολή φυσικού πόρου ή η μετρήσιμη υποβάθμιση υπηρεσίας συνδεδεμένης με φυσικό πόρο, που μπορεί να επέλθει άμεσα ή έμμεσα.

3. «προστατευόμενα είδη και φυσικοί οικοτόποι»:

α) τα είδη που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ. 2 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ή απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι αυτής ή απαριθμούνται στα Παραρτήματα ΙΙ και ΙV της υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ, όπως ισχύει,

β) οι οικοτόποι των ειδών που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ. 2 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ή απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι αυτής ή απαριθμούνται στο Παράρτημα ΙΙ της υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης, όπως ισχύει, οι φυσικοί οικοτόποι που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι της εν λόγω κοινής

υπουργικής απόφασης, καθώς επίσης και οι τόποι αναπαραγωγής ή ανάπαυσης των ειδών που απαριθμούνται στο Παράρτημα ΙV της ίδιας κοινής υπουργικής απόφασης και

γ) κάθε οικοτόπος ή είδος που δεν απαριθμείται στα προαναφερθέντα Παραρτήματα, αλλά καθορίζεται με νομοθετική πράξη σύμφωνα με τις κείμενες εθνικές διατάξεις, για σκοπούς ισοδύναμους με εκείνους που προβλέπονται στις δύο ανωτέρω οδηγίες.

4. «κατάσταση διατήρησης»:

α) Όσον αφορά σε ένα φυσικό οικοτόπο, το σύνολο των παραγόντων που επιδρούν σε αυτόν και στα χαρακτηριστικά του είδη και οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν μακροπρόθεσμα τη φυσική του κατανομή, τη δομή του και τις λειτουργίες του καθώς επίσης και τη μακροπρόθεσμη επιβίωση των χαρακτηριστικών του ειδών. Η κατάσταση διατήρησης φυσικού οικοτόπου θεωρείται «ευνοϊκή» όταν:

- η περιοχή της φυσικής κατανομής του και οι εκτάσεις που περιέχει, μένουν σταθερές ή αυξάνονται,
- η ειδική δομή και λειτουργίες που είναι αναγκαίες για τη μακροπρόθεσμη διατήρησή του υφίστανται και είναι πιθανόν να συνεχίσουν να υφίστανται στο προβλέψιμο μέλλον, και

- η κατάσταση διατήρησης των χαρακτηριστικών του ειδών είναι «ευνοϊκή», όπως ορίζεται στο στοιχείο β).

β) Όσον αφορά στα είδη, το σύνολο των παραγόντων που επηρεάζουν τα είδη αυτά και οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν μακροπρόθεσμα την κατανομή και αφθονία των πληθυσμών τους εντός της Ελληνικής Επικράτειας ή εντός της περιοχής της φυσικής κατανομής τους. Η κατάσταση διατήρησης είδους θεωρείται «ευνοϊκή» όταν:

- τα δεδομένα στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη του πληθυσμού του συγκεκριμένου είδους δείχνουν ότι το είδος αυτό διατηρείται μακροπρόθεσμα ως βιώσιμο συστατικό των φυσικών του οικοτόπων,

- η περιοχή της φυσικής κατανομής του είδους δεν μειώνεται ούτε ενδέχεται να μειωθεί στο προβλέψιμο μέλλον, και

- υπάρχει, και κατά πάσα πιθανότητα θα συνεχίσει να υπάρχει, οικοτόπος επαρκώς ευρείας έκτασης, για τη μακροπρόθεσμη διατήρηση των πληθυσμών του.

5. «ύδατα»: όλα τα ύδατα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007, που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ.

6. «φορέας εκμετάλλευσης»: οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, το οποίο εκμεταλλεύεται ή ελέγχει την επαγγελματική δραστηριότητα ή στο οποίο έχει μεταβιβασθεί αποφασιστική οικονομική αρμοδιότητα όσον αφορά στην τεχνική λειτουργία τέτοιας δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένου και του κατόχου σχετικής αδείας ή εξουσιοδότησης ή του νόμιμου εκπροσώπου της επαγγελματικής δραστηριότητας, ή οποιουδήποτε προσώπου καταχωρεί ή κοινοποιεί τέτοια δραστηριότητα.

7. «επαγγελματική δραστηριότητα»: οποιαδήποτε δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο οικονομικής δραστηριότητας ή επιχείρησης, ανεξαρτήτως εάν αυτή είναι ιδιωτική ή δημόσια, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.

8. «εκπομπή»: η απελευθέρωση στο περιβάλλον ουσιών, παρασκευασμάτων, οργανισμών ή μικροοργανισμών, συνεπεία ανθρώπινης δραστηριότητας.

9. «άμεση απειλή ζημίας»: η αντικειμενικά βάσιμη πιθανότητα να προκληθεί περιβαλλοντική ζημία στο άμεσο μέλλον.

10. «προληπτικά μέτρα»: οποιαδήποτε μέτρα λαμβάνονται για την αντιμετώπιση γεγονότος, πράξεως ή παραλείψεως που δημιουργεί άμεση απειλή περιβαλλοντικής ζημίας, ούτως ώστε να προληφθεί ή να ελαχιστοποιηθεί η εν λόγω ζημία.

11. «μέτρα αποκατάστασης»: οποιαδήποτε δράση, ή συνδυασμός δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των διορθωτικών ή προσωρινών μέτρων ή μέτρων περιορισμού της ζημίας, για την αποκατάσταση, την επανόρθωση ή την αντικατάσταση των φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών που υπέστησαν ζημία, ή για την εξασφάλιση εναλλακτικών δυνατοτήτων ισοδύναμων προς τους εν λόγω πόρους ή υπηρεσίες, όπως προβλέπεται στο Παράρτημα II του άρθρου 21.

12. «φυσικοί πόροι»: τα προστατευόμενα είδη και φυσικοί οικοτόποι, τα ύδατα και το έδαφος.

13. «υπηρεσίες» και «υπηρεσίες φυσικών πόρων»: οι λειτουργίες που επιτελούνται από ένα φυσικό πόρο προς όφελος άλλων φυσικών πόρων ή του κοινού.

14. «αρχική κατάσταση (κατάσταση αναφοράς)»: η κατάσταση που θα επικρατούσε κατά τη στιγμή της ζημίας των φυσικών πόρων και των υπηρεσιών εάν δεν είχε επέλθει η περιβαλλοντική ζημία, υπολογιζόμενη με βάση τις καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες.

15. «ανάκαμψη», συμπεριλαμβανομένης της «φυσικής ανάκαμψης»: στην περίπτωση των υδάτων, των προστατευόμενων ειδών και φυσικών οικοτόπων, η επαναφορά των φυσικών πόρων που υπέστησαν ζημία ή/και των υπηρεσιών που υποβαθμίστηκαν στην αρχική τους κατάσταση και στην περίπτωση ζημίας στο έδαφος, η εξάλειψη κάθε σημαντικού κινδύνου που έχει δυσμενείς συνέπειες για την ανθρώπινη υγεία.

16. «δαπάνες»: το σύνολο των εξόδων που δικαιολογούνται από την ανάγκη να εξασφαλισθεί η δέουσα και αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος διατάγματος, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για την εκτίμηση της περιβαλλοντικής ζημίας, την εκτίμηση της άμεσης απειλής περιβαλλοντικής ζημίας, των εναλλακτικών επιλογών δράσης, των διοικητικών και δικαστικών εξόδων, των εξόδων για την εφαρμογή του διατάγματος, των εξόδων για τη συλλογή στοιχείων και άλλων γενικών εξόδων, καθώς επίσης και των εξόδων παρακολούθησης και εποπτείας.

17. «Δημόσια αρχή»: οι δημόσιες υπηρεσίες, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.

18. «Αδειοδοτούσα αρχή»: η αρχή η οποία έχει οριστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ως αρμόδια σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο, για τη χορήγηση της προβλεπόμενης στις διατάξεις αυτές, άδειας ή έγκρισης για την νόμιμη άσκηση μιας επαγγελματικής δραστηριότητας.

Άρθρο 4

Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 3 οδηγίας)

1. Το παρόν διάταγμα εφαρμόζεται:

α) στην περιβαλλοντική ζημία και σε οποιαδήποτε άμεση απειλή τέτοιας ζημίας, που προκαλείται από την

άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στο Παράρτημα III του άρθρου 21, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα του φορέα εκμετάλλευσης

β) στην περιβαλλοντική ζημία και σε οποιαδήποτε άμεση απειλή τέτοιας ζημίας που προκαλείται σε προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους, από την άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων άλλων από αυτές που απαριθμούνται στο Παράρτημα III, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα του φορέα εκμετάλλευσης.

2. Το παρόν διάταγμα εφαρμόζεται ως προς τον φορέα εκμετάλλευσης της δραστηριότητας που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή πρόκλησής της, μόνο εφόσον αυτός έχει εντοπισθεί, σύμφωνα με την παράγραφο Ε του άρθρου 6, η ζημία είναι συγκεκριμένη και εφόσον υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ως άνω δραστηριότητας και της επελευθούσας περιβαλλοντικής ζημίας ή της άμεσης απειλής τέτοιας ζημίας.

3. Το παρόν διάταγμα εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη τυχόν αυστηρότερων διατάξεων της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την κανονιστική ρύθμιση της άσκησης οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του.

4. Το παρόν διάταγμα δεν παρέχει το δικαίωμα σε ιδιώτες να διεκδικήσουν αποζημίωση συνεπεία περιβαλλοντικής ζημίας ή άμεσης απειλής τέτοιας ζημίας, ούτε θίγει δικαιώματα αποζημίωσης που πηγάζουν από άλλες διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 5

Εξαιρέσεις (άρθρο 4 οδηγίας)

1. Το διάταγμα αυτό δεν εφαρμόζεται:

α. Σε περιβαλλοντική ζημία ή άμεση απειλή τέτοιας ζημίας, που οφείλεται:

- σε ένοπλη σύγκρουση, εχθροπραξίες, εμφύλιο πόλεμο ή εξέγερση,
- σε φυσικό φαινόμενο εξαιρετικού και αναπότρεπτου χαρακτήρα.

β. Σε περιβαλλοντική ζημία ή σε τυχόν άμεση απειλή τέτοιας ζημίας που οφείλεται σε συμβάν για το οποίο η ευθύνη ή η αποζημίωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής μιας από τις διεθνείς Συμβάσεις που απαριθμούνται στο Παράρτημα IV του άρθρου 21 και που έχουν κυρωθεί, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μελλοντικών τροποποιήσεων των Συμβάσεων αυτών.

γ. Στους πυρηνικούς κινδύνους ή σε περιβαλλοντική ζημία ή σε άμεση απειλή τέτοιας ζημίας ένεκα δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας ή προκλήθηκαν από συμβάν ή δραστηριότητα για τα οποία η ευθύνη ή η αποζημίωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής μιας από τις διεθνείς ρυθμίσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα V του άρθρου 21 και που έχουν κυρωθεί, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μελλοντικών τροποποιήσεων των ρυθμίσεων αυτών.

δ. Σε δραστηριότητες κύριος σκοπός των οποίων είναι η εξυπηρέτηση της εθνικής άμυνας ή της διεθνούς ασφάλειας, καθώς επίσης και σε δραστηριότητες αποκλειστικός σκοπός των οποίων είναι η προστασία από φυσικές καταστροφές.

2. Το παρόν διάταγμα εφαρμόζεται σε περιβαλλοντική ζημία ή άμεση απειλή τέτοιας ζημίας λόγω ρύπανσης διαχύτου χαρακτήρα, μόνον εφόσον μπορεί να αποδειχθεί αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ζημίας και των δραστηριοτήτων μεμονωμένων φορέων εκμετάλλευσης.

3. Το παρόν διάταγμα ισχύει υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος του φορέα εκμετάλλευσης να περιορίσει την ευθύνη του σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1923/1991 «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τον περιορισμό της ευθύνης για ναυτικές απαιτήσεις (LLMC), που υπογράφηκε στο Λονδίνο στις 19.11.1976» (Α' 13), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3743/2009 (Α' 24), συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε άλλης μελλοντικής τροποποίησης της Σύμβασης.

Άρθρο 6

Αρμόδια αρχή

(άρθρο 11 παρ.1 και 2 εδ.1 οδηγίας)

1. Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος ορίζεται το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), καθώς και οι Περιφέρειες και ειδικότερα:

α) το ΥΠΕΧΩΔΕ, όταν η ζημία ή η επικείμενη απειλή ζημίας επηρεάζει φυσικούς πόρους ή υπηρεσίες εθνικής σημασίας, η προστασία ή/και διαχείριση των οποίων εμπίπτει στην αρμοδιότητα δημόσιας αρχής ή όταν η ζημία ή η άμεση απειλή ζημίας επηρεάζει φυσικούς αποδέκτες ή υπηρεσίες, που εκτείνονται στα διοικητικά όρια περισσότερων της μιας Περιφερειών ή στην επικράτεια άλλων όμορων κρατών- μελών και

β) οι Περιφέρειες, όταν η ζημία ή η άμεση απειλή ζημίας επηρεάζει φυσικούς πόρους ή υπηρεσίες που βρίσκονται μέσα στα διοικητικά τους όρια και δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου. Οι εν λόγω Υπηρεσίες οφείλουν να ενημερώνουν αμελλητί το ΥΠΕΧΩΔΕ για την άμεση ή επελθούσα ζημία καθώς επίσης και για κάθε δράση που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος διατάγματος και να υποβάλλουν εκθέσεις με τις πληροφορίες και τα στοιχεία που περιγράφονται στο παράρτημα VI του άρθρου 21.

Σε ιδιάζουσες καταστάσεις και όταν το επιβάλλουν λόγοι εξαιρετικής σημασίας ή έκτακτης ανάγκης, μπορεί το ΥΠΕΧΩΔΕ και στις ανωτέρω περιπτώσεις, να αναλαμβάνει τον συντονισμό των εμπλεκόμενων συναρμόδιων αρχών και φορέων σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο ή να λαμβάνει σε συνεργασία με αυτές, τα απαραίτητα μέτρα στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος διατάγματος, για την πρόληψη ανεπανόρθωτων περιβαλλοντικών ζημιών και την προστασία της ανθρώπινης ζωής.

2. Συνιστάται αυτοτελές συντονιστικό γραφείο υπαγόμενο απ' ευθείας στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, για την πρόληψη και την αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών, εφεξής: «Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών» και χάριν συντομίας (ΣΥΓΑΠΕΖ). Στο Γραφείο αυτό ανατίθεται η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος διατάγματος και ο συντονισμός των σχετικών δράσεων των αρμόδιων Υπηρεσιών Περιβάλλοντος σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο καθώς και των συναρμόδιων φορέων του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα που κατά περίπτωση εμπλέκονται σε θέματα εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου.

3. Το Συντονιστικό Γραφείο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Σε επίπεδο πρόληψης προσδιορίζει τις δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν στο πλαίσιο εφαρμογής των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 8.

β) Σε επίπεδο αποκατάστασης της ζημίας, προσδιορίζει τις δράσεις και τα μέτρα αποκατάστασης σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10.

γ) Εισηγείται στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ:

αα) Τα μέτρα αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 (παρ. 1), καθώς και για την κατά προτεραιότητα αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου.

ββ) Την έγκριση των δαπανών πρόληψης και αποκατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 11 (παρ.2).

γγ) Την ανάληψη δράσης για πρόληψη και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας, όταν η ζημία επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει και άλλα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 15.

δδ) Τη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των στόχων του παρόντος νόμου.

δε) Γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ για θέματα εφαρμογής του άρθρου 14.

ε) Μεριμνά για την κατάρτιση των Εκθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 20.

στ) Συνεργάζεται αυτοτελώς ή μέσω του ΕΚΠΑΑ, με τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών καθώς και με επιστημονικούς φορείς της ημεδαπής και της αλλοδαπής, για την συγκέντρωση επιστημονικών ή άλλων πληροφοριών και τη δημιουργία και διατήρηση τράπεζας πληροφοριών (κέντρου τεκμηρίωσης) σε ζητήματα πρόληψης και αποκατάστασης των περιβαλλοντικών ζημιών.

4. Για τη στελέχωση του ΣΥΓΑΠΕΖ, συνιστώνται δύο (2) θέσεις του κλάδου (ΔΕ) Διοικητικών Γραμματέων και επτά (7) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού κατά το άρθρο 2 του π.δ. 50/2001 (Α. 39), με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, και ειδικότερα:

α) δύο (2) θέσεις, από τις οποίες μία (1) ειδικότητας Χημικού Μηχανικού και μία (1) ειδικότητας Μηχανικού Περιβάλλοντος,

β) μία (1) θέση ειδικότητας Διοικητικού - Οικονομικού, με πτυχίο Οικονομικών,

γ) μία (1) θέση ειδικότητας Γεωλόγου,

δ) μία (1) θέση ειδικότητας Βιολόγου,

ε) δύο (2) θέσεις ειδικότητας Περιβαλλοντολόγων (Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων).

Το ΣΥΓΑΠΕΖ, είναι δυνατόν να στελεχώνεται και από υπαλλήλους του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. ή και από υπαλλήλους που αποσπώνται για το σκοπό αυτό στο Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. από φορείς του δημόσιου τομέα του ν. 1892/1990, όπως ισχύει.

Προϊστάμενος του ΣΥΓΑΠΕΖ ορίζεται από το ειδικό επιστημονικό προσωπικό, με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ.

5. Για την υποστήριξη του έργου του ΣΥΓΑΠΕΖ συστήνεται γνωμοδοτική επιτροπή για την πρόληψη και την αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών, εφεξής «Επιτροπή Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών» και χάριν συντομίας (ΕΑΠΕΖ).

α. Η ΕΑΠΕΖ συγκροτείται από εκπροσώπους των εκάστοτε αρμόδιων Υπηρεσιών Περιβάλλοντος του Υπουρ-

γείου ΠΕΧΩΔΕ, του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ) και κατά περίπτωση από εκπροσώπους των Υπουργείων Οικονομίας και Οικονομικών, συμπεριλαμβανομένου του Γενικού Χημείου του Κράτους, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πολιτισμού και Εμπορικής Ναυτιλίας, εφόσον λόγω αρμοδιότητας εμπλέκονται σε θέματα εφαρμογής του παρόντος διατάγματος.

β. Τα μέλη της ΕΑΠΕΖ με τους αναπληρωτές τους προτείνονται από τους φορείς που εκπροσωπούν με κριτήριο την επιστημονική τους κατάρτιση και εμπειρία σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και ορίζονται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος σύγκλησης των μελών της, η λειτουργία της ΕΑΠΕΖ, ο τρόπος λήψης αποφάσεων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του έργου της.

γ. Καθήκοντα Προέδρου της ΕΑΠΕΖ, ασκεί ο εκάστοτε αρμόδιος εκπρόσωπος του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ. Η ΕΑΠΕΖ συγκαλείται κάθε φορά με μέριμνα του Προέδρου της. Στις συνεδριάσεις της ΕΑΠΕΖ, συμμετέχουν εναλλακτικά κάθε φορά εκείνα εκ των μελών της που σχετίζονται με το προς συζήτηση θέμα.

δ. Στις συνεδριάσεις της ΕΑΠΕΖ μπορεί, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να καλούνται για να εκθέσουν τις απόψεις τους, εκπρόσωποι και άλλων κατά περίπτωση αρμόδιων φορέων του δημόσιου τομέα, εκπρόσωποι επιστημονικών οργάνων, ιδρυμάτων ή οργανισμών, όπως του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ), του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου, του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Ερευνών (Σ.Μ.Ε.), του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής και Γεωργικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε.), του Εθνικού Κέντρου Βιοτόπων -Υγροτόπων (Ε.Κ.Β.Υ.), της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, καθώς και εκπρόσωποι Περιβαλλοντικών Οργανώσεων που εκ του Καταστατικού τους δραστηριοποιούνται σε εθνική κλίμακα. Η παρουσία των εν λόγω προσώπων στις συνεδριάσεις της ΕΑΠΕΖ, τελεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 14 (παρ.10) του ν. 2690/1999 (Α' 45).

ε. Είναι δυνατόν με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, μετά από πρόταση της ΕΑΠΕΖ, να διευρύνεται η σύνθεσή της και με άλλα μέλη, συμπεριλαμβανομένων των αναφερόμενων στο εδάφιο (δ), εφόσον κρίνεται ότι η διεύρυνση αυτή θα επιβοηθήσει ουσιαστικά στο έργο της.

6. Σε κάθε Περιφέρεια, κατ' αναλογία με την προηγούμενη παράγραφο 5, συστήνεται γνωμοδοτική επιτροπή για την πρόληψη και την αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών, εφεξής «Περιφερειακή Επιτροπή Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών» και χάριν συντομίας (ΠΕΑΠΖ).

α. Η ΠΕΑΠΖ συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας από εκπροσώπους της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας και της Διεύθυνσης Υδάτων της Περιφέρειας και άλλων κατά περίπτωση συναρμόδιων περιφερειακών υπηρεσιών, εφόσον λόγω αρμοδιότητας εμπλέκονται σε θέματα εφαρμογής του παρόντος διατάγματος. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία λήψης αποφάσεων, η λειτουργία της ΠΕΑΠΖ καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του έργου της.

Με όμοια απόφαση η σύνθεση της ΠΕΑΠΖ μπορεί να διευρύνεται και με άλλα μέλη, εφόσον κρίνεται ότι αυτό θα επιβοηθήσει ουσιαστικά στο έργο της.

β. Στις συνεδριάσεις της ΠΕΑΠΖ μπορεί να συμμετέχουν, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωποι και άλλων κατά περίπτωση αρμόδιων φορέων του δημόσιου τομέα, εκπρόσωποι επιστημονικών οργάνων, ιδρυμάτων ή οργανισμών καθώς και περιβαλλοντικών οργανώσεων που εκ του Καταστατικού τους δραστηριοποιούνται σε περιφερειακή κλίμακα.

7. Η ΠΕΑΠΖ γνωμοδοτεί για τα ακόλουθα θέματα:

α) Σε επίπεδο πρόληψης για τον προσδιορισμό των δράσεων στο πλαίσιο εφαρμογής των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 8.

β) Σε επίπεδο αποκατάστασης της ζημίας, για τον προσδιορισμό των δράσεων και των μέτρων αποκατάστασης σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10

γ) Για την έγκριση των δαπανών για τις δράσεις πρόληψης και αποκατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 11 (παρ. 2).

δ) Για κάθε θέμα που παραπέμπεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, σχετικά με θέματα εφαρμογής του παρόντος διατάγματος.

8. Το ΥΠΕΧΩΔΕ μπορεί, αυτοτελώς ή μέσω του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ), να αναθέτει μελέτες, να χρηματοδοτεί έρευνες και γενικά να εξασφαλίζει την αναγκαία επιστημονική υποστήριξη για τον προσδιορισμό των δράσεων πρόληψης και αποκατάστασης των περιβαλλοντικών ζημιών, για την εξυπηρέτηση των στόχων του παρόντος διατάγματος και τη διευκόλυνση του έργου του ΣΥΓΑΠΕΖ. Ανάλογη δυνατότητα παρέχεται και στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών.

9. Ο εντοπισμός του φορέα εκμετάλλευσης που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή τέτοιας ζημίας και ο καταλογισμός της ευθύνης του, γίνεται από την αρμόδια αρχή που ορίζεται στην παράγραφο Α, ή από κάθε άλλη δημόσια αρχή που μπορεί να διενεργεί τους απαιτούμενους απαραίτητους ελέγχους, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από καταγγελία που προέρχεται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, σύμφωνα με το άρθρο 13 ή μετά από σχετική ενημέρωση δημόσιας αρχής. Όταν ο εντοπισμός δεν γίνεται από την ως άνω αρμόδια αρχή, αλλά από άλλη δημόσια αρχή, η τελευταία οφείλει να ενημερώνει άμεσα την αρμόδια αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΖΗΜΙΩΝ

Άρθρο 7

Γενικό πλαίσιο της ευθύνης των φορέων εκμετάλλευσης

1. Οι φορείς εκμετάλλευσης έχουν υποχρέωση να υιοθετούν και να εφαρμόζουν τα προβλεπόμενα στο παρόν διάταγμα μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας ή της άμεσης απειλής πρόκλησης τέτοιας ζημίας, καθώς επίσης και να καλύπτουν τις σχετικές δαπάνες, οποιοδήποτε και αν είναι το ύψος τους, όταν προκύπτει η ευθύνη τους για την εν λόγω ζημία.

2. Η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που καθορίζονται στις αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ή/και σε άδειες ή εγκρίσεις που είναι απαραί-

τητες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την νόμιμη άσκηση μιας επαγγελματικής δραστηριότητας, δεν απαλλάσσει τους φορείς εκμετάλλευσης από την περιβαλλοντική ευθύνη, με την επιφύλαξη του άρθρου 11 (παραγ. 4 και 5).

3. Οι φορείς εκμετάλλευσης έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν άμεσα στην αρμόδια αρχή για την ύπαρξη περιβαλλοντικής ζημίας ή την άμεση απειλή πρόκλησης τέτοιας ζημίας.

4. Οι φορείς εκμετάλλευσης έχουν υποχρέωση να συνεργάζονται με την αρμόδια αρχή για τον καθορισμό και την εφαρμογή των μέτρων αποκατάστασης.

Άρθρο 8

Πρόληψη περιβαλλοντικών ζημιών (άρθρα 5 και 11 παρ.3 οδηγίας)

1. Σε περίπτωση άμεσης απειλής περιβαλλοντικής ζημίας, ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται, χωρίς προειδοποίηση, να λαμβάνει αμελλητί τα κατά την κρίση του απαραίτητα προληπτικά μέτρα και να ενημερώνει αμέσως την αρμόδια αρχή, για όλες τις σχετικές πτυχές της κατάστασης. Για τον προσδιορισμό των εν λόγω μέτρων λαμβάνονται υπόψη κατ' αναλογία και στο μέτρο του δυνατού, τα κριτήρια που προβλέπονται στην παράγραφο 1.3 του Παραρτήματος II του άρθρου 21. Είναι δυνατόν, με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, μετά από εισήγηση του ΣΥΓΑΠΕΖ, να προσδιορίζονται πρόσθετα κριτήρια για τα ληπτέα μέτρα πρόληψης από τους φορείς εκμετάλλευσης.

2. Η αρμόδια αρχή μπορεί ανά πάσα στιγμή:

α. να απαιτήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης την παροχή πληροφοριών για την τυχόν άμεση απειλή περιβαλλοντικής ζημίας, ή για περιπτώσεις που υπάρχουν υποψίες για τέτοια άμεση απειλή,

β) να απαιτήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του για την άμεση λήψη των αναγκαίων μέτρων πρόληψης

γ) να δώσει εγγράφως εντολές και οδηγίες στον φορέα εκμετάλλευσης, σχετικά με τα αναγκαία προληπτικά μέτρα που υποχρεωτικά πρέπει αυτός να λάβει,

δ) να λάβει η ίδια, σε βάρος του φορέα εκμετάλλευσης που ευθύνεται, τα αναγκαία προληπτικά μέτρα.

3. Η αρμόδια αρχή σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο 2:

α) λαμβάνει η ίδια τα ανωτέρω προληπτικά μέτρα και σε περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί ή δεν υποχρεούται δυνάμει του άρθρου 11 (παρ. 4 και 5) του παρόντος διατάγματος, αναλαμβάνει τις σχετικές δαπάνες,

β) μπορεί να εξουσιοδοτεί τρίτους ή να απαιτεί από τρίτους να εκτελέσουν τα εν λόγω προληπτικά μέτρα.

Άρθρο 9

Δράση αποκατάστασης (άρθρα 6 και 11 παρ.2 και 3 οδηγίας)

1. Όταν επέλθει περιβαλλοντική ζημία, ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται:

α) να ενημερώνει αμελλητί το ΥΠΕΧΩΔΕ ή την αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας για όλες τις σχετικές πτυχές της κατάστασης.

β) να λαμβάνει ο ίδιος, χωρίς προειδοποίηση, όλα τα αντικειμενικά εφικτά μέτρα, σύμφωνα με τα κριτήρια του Παραρτήματος II του άρθρου 21 και τυχόν πρόσθετα κριτήρια που προσδιορίζονται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, για τον άμεσο έλεγχο, περιορισμό, απομάκρυνση ή άλλου είδους διαχείριση των συγκεκριμένων ρύπων ή/και οποιωνδήποτε άλλων ζημιολογώνων παραγόντων, προκειμένου να περιορισθεί ή να προληφθεί η περαιτέρω περιβαλλοντική ζημία και οι δυσμενείς συνέπειες αυτής στην ανθρώπινη υγεία ή η περαιτέρω υποβάθμιση των υπηρεσιών,

γ) να υποβάλλει προς έγκριση στην αρμόδια αρχή πρόταση μέτρων αποκατάστασης των περιβαλλοντικών ζημιών, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παρόντος διατάγματος και

δ) να διενεργεί αμελλητί την δική του αξιολόγηση για το μέγεθος και τη σοβαρότητα της προκληθείσας ζημίας και να παράσχει κάθε αναγκαία πληροφορία και στοιχείο στην αρμόδια αρχή καθώς και στην εταιρία ή τον οργανισμό που τυχόν του παρέχει χρηματοοικονομική ασφάλεια, σύμφωνα με το άρθρο 14.

2. Η αρμόδια αρχή μπορεί ανά πάσα στιγμή:

α) να απαιτεί από τον φορέα εκμετάλλευσης συμπληρωματικές πληροφορίες για οποιαδήποτε προκληθείσα ζημία,

β) να λάβει όλα τα εφικτά μέτρα ή να απαιτήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης να λάβει υποχρεωτικά τα μέτρα αυτά ή να του δώσει εγγράφως σχετικές εντολές, για τον άμεσο έλεγχο, περιορισμό, απομάκρυνση ή άλλου είδους διαχείριση των συγκεκριμένων ρύπων ή/και οποιωνδήποτε άλλων ζημιολογώνων παραγόντων, προκειμένου να περιορισθούν η ήδη επελθούσα περιβαλλοντική ζημία και οι τυχόν δυσμενείς συνέπειες αυτής στην ανθρώπινη υγεία ή να προληφθεί περαιτέρω περιβαλλοντική ζημία ή υποβάθμιση των υπηρεσιών,

γ) να δώσει εγγράφως εντολές και οδηγίες στον φορέα εκμετάλλευσης, σχετικά με τα αναγκαία μέτρα αποκατάστασης, που υποχρεωτικά πρέπει αυτός να λάβει

δ) να λάβει η ίδια, σε βάρος του φορέα εκμετάλλευσης που ευθύνεται, τα αναγκαία μέτρα αποκατάστασης. Στην περίπτωση αυτή, τα μέτρα αποκατάστασης προσδιορίζονται σύμφωνα με το Παράρτημα II του άρθρου 21, με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, μετά από εισήγηση του ΣΥΓΑΠΕΖ και γνώμη της ΕΑΠΕΖ ή του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας μετά από εισήγηση της Περιφέρειας και γνώμη της ΠΕΑΠΖ κατά περίπτωση και αφού ληφθούν υπόψη οι απόψεις των προσώπων που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 10 του παρόντος διατάγματος.

3. Η αρμόδια αρχή σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο 2, λαμβάνει η ίδια τα αναγκαία μέτρα αποκατάστασης και εάν ο φορέας εκμετάλλευσης δεν μπορεί να εντοπισθεί ή ο φορέας εκμετάλλευσης δεν υποχρεούται σύμφωνα με το άρθρο 11 (παρ. 4 και 5), αναλαμβάνει τις σχετικές δαπάνες.

Στις περιπτώσεις αυτές τα μέτρα αποκατάστασης προσδιορίζονται όπως και στο εδάφιο δ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

4. Η αρμόδια αρχή μπορεί να εξουσιοδοτεί τρίτους ή να απαιτεί από τρίτους να εκτελέσουν τα ανωτέρω μέτρα αποκατάστασης.

Άρθρο 10

Καθορισμός μέτρων αποκατάστασης
(άρθρο 7 οδηγίας)

1. Η αρμόδια αρχή, καθορίζει, με τη συνεργασία του φορέα εκμετάλλευσης, τα ληπτέα μέτρα αποκατάστασης, σύμφωνα με το Παράρτημα II του άρθρου 21, αφού λάβει υπόψη τις απόψεις των προσώπων που προβλέπονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου. Τα μέτρα αποκατάστασης εγκρίνονται κατά περίπτωση με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ μετά από εισήγηση του ΣΥΓΑΠΕΖ και γνώμη της ΕΑΠΕΖ ή του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας μετά από εισήγηση της Περιφέρειας και γνώμη της ΠΕΑΠΖ.

2. Εάν συντρέχουν πλείονες περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξασφαλισθεί η ταυτόχρονη λήψη των αναγκαίων μέτρων αποκατάστασης, η αρμόδια αρχή:

i) αφού εξετάσει, μεταξύ άλλων, τη φύση, την έκταση και τη σοβαρότητα των διαφόρων περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας και τις δυνατότητες φυσικής ανάκαμψης, και

ii) αφού λάβει υπόψη και τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία,

προσδιορίζει την περίπτωση περιβαλλοντικής ζημίας που πρέπει κατά προτεραιότητα να αποκατασταθεί. Η σχετική πράξη εκδίδεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ μετά από εισήγηση του ΣΥΓΑΠΕΖ και γνώμη της ΕΑΠΕΖ ή τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας μετά από εισήγηση της Περιφέρειας και γνώμη της ΠΕΑΠΖ.

3. Η αρμόδια αρχή ενημερώνει τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 13 παρ. 1 του παρόντος διατάγματος, καθώς επίσης και τα πρόσωπα στις ιδιοκτησίες των οποίων πρέπει να εκτελεσθούν μέτρα αποκατάστασης, και τα καλεί να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Ο τρόπος και η διαδικασία ενημέρωσης και πρόσκλησης των προσώπων αυτών καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ.

Άρθρο 11

Δαπάνες πρόληψης και αποκατάστασης
(άρθρα 8 και 10 οδηγίας)

1. Ο φορέας εκμετάλλευσης επιβαρύνεται με τις δαπάνες των δράσεων πρόληψης και αποκατάστασης που αναλαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν διάταγμα.

2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου, η αρμόδια αρχή ανακτά από τον φορέα εκμετάλλευσης που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή τέτοιας ζημίας, μέσω ασφαλιστικής κάλυψης ή άλλων χρηματοοικονομικών εγγυήσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14, τις δαπάνες με τις οποίες αυτή επιβαρύνθηκε για την ανάληψη δράσεων πρόληψης ή αποκατάστασης, κατ' εφαρμογή του παρόντος διατάγματος. Ο ακριβής καθορισμός των δαπανών αυτών γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση του ΣΥΓΑΠΕΖ και γνώμη της ΕΑΠΕΖ ή με απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής η αρμόδια αρχή εγγράφει ετησίως πιστώσεις στον Κρατικό

Προϋπολογισμό, για την πληρωμή των δαπανών πρόληψης και αποκατάστασης που προβλέπονται στο παρόν διάταγμα.

3. Η αρμόδια αρχή, μπορεί να αποφασίσει να μην ανακτήσει το συνολικό ποσόν των δαπανών σε περίπτωση που τα απαιτούμενα προς τούτο έξοδα υπερβαίνουν το ανακτήσιμο ποσόν ή σε περίπτωση που δεν μπορεί να προσδιορισθεί ο υπεύθυνος φορέας εκμετάλλευσης.

4. Ο φορέας εκμετάλλευσης απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του να καταβάλει στην αρμόδια αρχή, τις δαπάνες των δράσεων πρόληψης ή αποκατάστασης που αναλαμβάνονται δυνάμει του παρόντος διατάγματος, εάν αποδείξει ότι η περιβαλλοντική ζημία ή η άμεση απειλή τέτοιας ζημίας:

α) ανάγεται σε πράξη ή παράλειψη τρίτου και επήλθε παρά την ύπαρξη των ενδεδειγμένων μέτρων ασφαλείας, ή

β) ανάγεται σε συμμόρφωση προς υποχρεωτική διαταγή ή εντολή δημόσιας αρχής, η οποία οδήγησε τον φορέα εκμετάλλευσης σε ενέργειες, στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του, που προκάλεσαν την περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή τέτοιας ζημίας. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις που η διαταγή ή εντολή έχει δοθεί για την αντιμετώπιση μιας εκπομπής ή ενός τυχαίου γεγονότος που προκλήθηκε προγενέστερα, εξ αιτίας της δραστηριότητας του φορέα εκμετάλλευσης.

5. 1. Ο φορέας εκμετάλλευσης απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του να καταβάλει τις δαπάνες των δράσεων αποκατάστασης, που αναλαμβάνονται δυνάμει του παρόντος διατάγματος, εφόσον αποδείξει ότι δεν ενήργησε με δόλο ή αμέλεια και ότι για την περιβαλλοντική ζημία συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η εκπομπή ή το γεγονός που αποτελεί την άμεση αιτία της περιβαλλοντικής ζημίας, έχει προβλεφθεί ρητά στην έγκριση ή άδεια που του χορηγήθηκε από δημόσια αρχή, σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις, για τη νόμιμη άσκηση της δραστηριότητάς του, η οποία περιλαμβάνεται στο Παράρτημα III. Στην περίπτωση αυτή, κατά τη χρονική στιγμή που συμβαίνει η εκπομπή ή το γεγονός που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία, απαιτείται ο φορέας εκμετάλλευσης, να έχει τηρήσει αυστηρά τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχουν καθορισθεί στην εν λόγω έγκριση ή άδεια.

β) η περιβαλλοντική ζημία προκλήθηκε από εκπομπή ή δραστηριότητα ή οποιοδήποτε τρόπο χρήσης προϊόντος στο πλαίσιο δραστηριότητάς του, η οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί ότι θα προκαλούσε περιβαλλοντική ζημία, σύμφωνα με το επίπεδο των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων που υπήρχε κατά τον χρόνο που έλαβε χώρα η εκπομπή ή η δραστηριότητα.

5.2. Όταν συντρέχει μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεώνεται στην τήρηση και εφαρμογή μέτρων πρόληψης και αποκατάστασης των περιβαλλοντικών ζημιών. Τις σχετικές δαπάνες που καταβάλει, τις ανακτά, εφαρμοζομένων κατ' αναλογία των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του παρόντος διατάγματος.

6. Η αναγκαστική είσπραξη των δαπανών πρόληψης και αποκατάστασης γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ, υπέρ του Δημοσίου. Σε περίπτωση θανάτου ή εξαφάνισης του φορέα εκμετάλλευσης, η σχετική υποχρέωση θα βαρύνει ανάλογα τους καθολικούς του διαδόχους.

7. Η αξίωση της αρμόδιας αρχής να ανακτήσει τις δαπάνες από τον φορέα εκμετάλλευσης παραγράφεται μετά πενταετία από το ολοκληρώθηκαν τα αναγκαία μέτρα πρόληψης ή αποκατάστασης και εντοπίστηκε ο φορέας εκμετάλλευσης.

8. Είναι δυνατόν στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο παρόν διάταγμα, αντί της αρμόδιας αρχής, να αναλαμβάνει η αδειοδοτούσα ή άλλη δημόσια αρχή, μετά από συνεννόηση με την αρμόδια αρχή, το σύνολο ή μέρος των δαπανών για τις δράσεις πρόληψης και αποκατάστασης των περιβαλλοντικών ζημιών.

9. Σε περίπτωση που φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενεργεί με δική του πρωτοβουλία, κατόπιν όμως συνεννόησης και συνεργασίας με την αρμόδια αρχή, προς αντιμετώπιση περιβαλλοντικής ζημίας ή άμεσης απειλής τέτοιας ζημίας και λάβει στο σύνολό τους ή μερικώς, τα αναγκαία σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος μέτρα πρόληψης ή αποκατάστασης, δικαιούται να αναζητήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή τέτοιας ζημίας, τις δαπάνες που κατέβαλε για τη λήψη των ανωτέρω μέτρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί αδικαιολόγητου πλουτισμού (άρθρα 904 επ.) ή διοίκησης αλλοτρίων (άρθρα 730 επ.), εφαρμοζομένων εν προκειμένω αναλογικώς. Η ανωτέρω αξίωση παραγράφεται μετά πενταετία από το ολοκληρώθηκαν τα αναγκαία μέτρα πρόληψης ή αποκατάστασης και εντοπίστηκε ο φορέας εκμετάλλευσης.

Άρθρο 12

Καταλογισμός δαπανών πρόληψης και αποκατάστασης στην περίπτωση πλειόνων υπευθύνων φορέων εκμετάλλευσης - Συντρέχον πταίσμα (άρθρο 9 οδηγίας)

1. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ότι για την προκληθείσα περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή τέτοιας ζημίας ευθύνονται πλείονες φορείς εκμετάλλευσης, για τον καταλογισμό και την αναζήτηση των δαπανών πρόληψης ή αποκατάστασης εφαρμόζονται αναλογικώς τα άρθρα 926 και 927 του Αστικού Κώδικα. Η αναγωγική απαίτηση ενός φορέα εκμετάλλευσης έναντι άλλου συνυπεύθυνου φορέα εκμετάλλευσης, βάσει του άρθρου 927 του Αστικού Κώδικα, παραγράφεται μετά πενταετία από το ο πρώτος κατέβαλε στην αρμόδια αρχή τις γενόμενες από αυτήν δαπάνες και έλαβε γνώση του προσώπου του συνυπεύθυνου φορέα εκμετάλλευσης· σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από την τελευταία γνώση, η αναγωγική αυτή απαίτηση παραγράφεται μετά την πάροδο είκοσι ετών από την καταβολή των δαπανών στην αρμόδια αρχή. Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση που ένας φορέας εκμετάλλευσης προέβη ο ίδιος στα αναγκαία προληπτικά μέτρα ή μέτρα αποκατάστασης, ενώ υφίστανται και άλλος ή άλλοι συνυπεύθυνοι φορείς εκμετάλλευσης, και αναζητεί τις δαπάνες για τα εν λόγω μέτρα από τον άλλο ή τους άλλους συνυπεύθυνους φορείς εκμετάλλευσης.

2. Όταν η περιβαλλοντική ζημία ή η άμεση απειλή τέτοιας ζημίας προκαλούνται από τη χρήση προϊόντος, ο φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να στραφεί αναγωγικά κατά του παραγωγού, του εισαγωγέα ή του προμηθευτή του προϊόντος και να ζητήσει απ' αυτόν το ποσόν των δαπανών που έχει καταβάλει, εφόσον ο φορέας εκμε-

τάλλευσης περιορίστηκε αυστηρά, κατά την ανάπτυξη της δραστηριότητάς του, στις προϋποθέσεις που είχαν καθορισθεί για τη χρήση του προϊόντος καθώς και στην ισχύουσα νομοθεσία κατά το χρόνο του γεγονότος που προκάλεσε την περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή τέτοιας ζημίας. Παράλληλα, δεν θίγονται σε καμία περίπτωση οι διατάξεις της νομοθεσίας για την ευθύνη του παραγωγού ή προμηθευτή ελαττωματικών προϊόντων και την ασφάλεια ή υγεία των καταναλωτών.

3. Σε περίπτωση που υφίσταται από την πλευρά της αρμόδιας αρχής ή άλλης δημόσιας αρχής συντρέχον πταίσμα στην πρόκληση ή την επέκταση της περιβαλλοντικής ζημίας ή της άμεσης απειλής τέτοιας ζημίας, είτε διά πράξεως είτε διά παραλείψεως της εν λόγω αρχής ή άλλης δημόσιας αρχής, για τον καταλογισμό και την αναζήτηση των δαπανών πρόληψης ή αποκατάστασης εφαρμόζεται, υπέρ του υπεύθυνου φορέα εκμετάλλευσης, αναλογικώς το άρθρο 300 του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 13

Αίτηση για ανάληψη δράσης αποκατάστασης (άρθρα 12 και 13 οδηγίας)

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο:
α) επηρεάζεται ή ενδέχεται να επηρεασθεί από περιβαλλοντική ζημία, ή

β) έχει έννομο συμφέρον από τη λήψη απόφασης σχετικά με περιβαλλοντική ζημία, δικαιούται να υποβάλει εγγράφως στον αρμόδιο Τομέα της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.), που έχει συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 (παρ. 4, 5, 6 και 7) του ν. 2947/2001 (Α' 228) και του π.δ. 165/2003 (Α' 137), τις πληροφορίες που διαθέτει, σχετικά με την περιβαλλοντική ζημία που έχει υποπέσει στην αντίληψή του, όπως επίσης και να καλέσει την αρμόδια αρχή να αναλάβει δράση βάσει του παρόντος διατάγματος.

2. Το συμφέρον οποιασδήποτε Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης, η οποία αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις για την προαγωγή της περιβαλλοντικής προστασίας, ανεξάρτητα εάν η Οργάνωση αυτή έχει ή όχι νομική προσωπικότητα, θεωρείται «έννομο» κατά την έννοια του εδαφίου β της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

3. Η αίτηση για ανάληψη δράσης συνοδεύεται από σχετικές πληροφορίες και στοιχεία που τεκμηριώνουν επαρκώς τους διατυπωθέντες ισχυρισμούς για την περιβαλλοντική ζημία.

4. Η Ε.Υ.Ε.Π. μπορεί εξ αρχής να απορρίπτει την αίτηση, αν η αίτηση είναι εμφανώς παράλογη, ακατάληπτη, ή προδήλως αβάσιμη, αν διατυπώνεται κατά τρόπο υπερβολικά αόριστο, ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό καθώς και όταν δεν συνοδεύεται από τις πληροφορίες και τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 3. Σε κάθε περίπτωση η εν λόγω υπηρεσία ενημερώνει τον αιτούντα για τους λόγους απόρριψης της αίτησής του.

Εάν δεν συντρέχουν οι ανωτέρω λόγοι, η Ε.Υ.Ε.Π. προβαίνει περαιτέρω στην εξέταση της αίτησης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 5.

5. Η Ε.Υ.Ε.Π. εξετάζει την αίτηση για ανάληψη δράσης και τις συνοδευτικές πληροφορίες και εφόσον διαπιστώσει ότι αποδεικνύεται επαρκώς η ύπαρξη περιβαλλοντικής ζημίας, με απόφαση του Γενικού Επιθεωρητή Περιβάλλοντος γίνεται αποδεκτό το σχετικό αίτημα για ανάληψη δράσης και καταλογίζεται η περιβαλλοντική

ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται άμεσα στην αρμόδια αρχή προκειμένου να αναλάβει δράσεις για την πρόληψη ή/και την αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

Σε περίπτωση που, κατά την κρίση της Ε.Υ.Ε.Π. δεν αποδεικνύεται επαρκώς η περιβαλλοντική ζημία, η απορριπτική απόφαση του Γενικού Επιθεωρητή Περιβάλλοντος επί του σχετικού αιτήματος για ανάληψη δράσης πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η εν λόγω απόφαση κοινοποιείται άμεσα στην αρμόδια αρχή.

Σε κάθε περίπτωση, πριν από την έκδοση της σχετικής απόφασης του Γενικού Επιθεωρητή Περιβάλλοντος, παρέχεται η δυνατότητα στον ενδιαφερόμενο φορέα εκμετάλλευσης να γνωστοποιήσει στην Ε.Υ.Ε.Π. τις απόψεις του σε σχέση με την υποβληθείσα αίτηση και τις συνοδευτικές πληροφορίες.

6. Η Ε.Υ.Ε.Π. ενημερώνει, μέσα σε εύλογο χρόνο, τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1, σχετικά με την ανωτέρω απόφαση αποδοχής ή απόρριψης της αίτησής τους για ανάληψη δράσης.

7. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1, έχουν έναντι της Ε.Υ.Ε.Π. για πράξεις ή παραλείψεις της σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, τα ένδικα μέσα που τους παρέχει το ισχύον δίκαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Χρηματοοικονομική ασφάλεια (άρθρο 14 οδηγίας)

1. Οι φορείς εκμετάλλευσης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος διατάγματος, προκειμένου να καλύψουν την ευθύνη τους που απορρέει από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, μπορούν να κάνουν χρήση χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ιδιωτικής ασφάλισης καθώς και άλλων μορφών χρηματοοικονομικών εγγυήσεων), μέσω των κατάλληλων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών μηχανισμών σε περίπτωση αφερεγγυότητας. Στην περίπτωση αυτή ο φορέας εκμετάλλευσης μεριμνά ώστε στους όρους ασφάλισης και άλλων μορφών χρηματοοικονομικών εγγυήσεων, να διασφαλίζεται με ένα εύλογο κόστος και με λογικές προϋποθέσεις, η κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη της αποκατάστασης των πιθανολογούμενων περιβαλλοντικών ζημιών.

2. Από την 1η Μαΐου 2010, ξεκινά η υποχρεωτική υπαγωγή των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ, σε σύστημα χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ιδιωτικής ασφάλισης καθώς και άλλων μορφών χρηματοοικονομικών εγγυήσεων), μέσω των κατάλληλων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών μηχανισμών σε περίπτωση αφερεγγυότητας. Με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, Ανάπτυξης και άλλου τυχόν συναρμόδιου Υπουργού, προσδιορίζεται επακριβώς για κάθε μία ή για κάθε κατηγορία από τις ανωτέρω δραστηριότητες, το χρονοδιάγραμμα της ανωτέρω υποχρεωτικής υπαγωγής τους στα εν λόγω συστήματα, λαμβάνοντας υπόψη την Έκθεση της Επιτροπής Ε.Κ. που προβλέπεται στο άρθρο 14 (παρ.2) της οδηγίας

2004/35/ΕΚ, καθώς και την ικανότητα της οικονομικής αγοράς για τη διάθεση ολοκληρωμένης και οικονομικά εφικτής προσφοράς της σχετικής χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

3. Για όσες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ, έχει ήδη θεσπισθεί, πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος διατάγματος, σύστημα υποχρεωτικής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ιδιωτικής ασφάλισης καθώς και άλλων μορφών χρηματοοικονομικών εγγυήσεων), για τη νόμιμη άσκησή τους, οι εν λόγω δραστηριότητες εξακολουθούν και μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος να παραμένουν στο καθεστώς της εν λόγω χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ως αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, προσδιορίζει το ποσό της χρηματοοικονομικής ασφάλειας. Ο προσδιορισμός αυτός σε καμία περίπτωση δεν προσδιορίζει και την ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης που καθορίζεται στο παρόν διάταγμα, και γίνεται με κύριο κριτήριο την έκταση, το είδος και τη διάσταση της ζημίας που μπορεί να προκαλέσει η εν λόγω δραστηριότητα. Η μέθοδος για τον προσδιορισμό του ανωτέρω ποσού, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και πρέπει να βασίζεται σε τεχνικά κριτήρια που εγγυώνται μια ομοιογενή εκτίμηση των σεναρίων των κινδύνων και των αντίστοιχων δαπανών αποκατάστασης και να διασφαλίζει μια ομοιόμορφη οριοθέτηση της απαραίτητης ασφαλιστικής κάλυψης για κάθε δραστηριότητα.

Άρθρο 15

Συνεργασία με άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 15 οδηγίας)

1. Εφόσον μία περιβαλλοντική ζημία επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει πλείονα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ των οποίων και την Ελλάδα, το ΥΠΕΧΩΔΕ συνεργάζεται με αυτά τα κράτη μέλη μέσω, κυρίως, της κατάλληλης ανταλλαγής πληροφοριών, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η ανάληψη αποτελεσματικής δράσης για την πρόληψη ή, εφόσον απαιτείται, για την αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας.

2. Εφόσον έχει επέλθει περιβαλλοντική ζημία στην Ελληνική Επικράτεια, το ΥΠΕΧΩΔΕ παρέχει επαρκείς πληροφορίες στα κράτη μέλη που ενδεχομένως συνεπηρεάζονται από τη ζημία αυτή. Ειδικότερα το ΥΠΕΧΩΔΕ παραχωρεί κάθε αναγκαία πληροφορία στις αρμόδιες αρχές των εν λόγω κρατών μελών, προκειμένου να μπορέσουν αυτές να υιοθετήσουν τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας.

3. Όταν εντοπίζεται στην Ελληνική Επικράτεια περιβαλλοντική ζημία, η οποία δεν προκλήθηκε εντός των συνόρων της, το ΥΠΕΧΩΔΕ μπορεί:

α) να ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος,

β) να διατυπώνει συστάσεις για τη λήψη μέτρων πρόληψης ή αποκατάστασης, και

γ) να επιδιώκει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν διάταγμα, την ανάκτηση των δαπανών στις οποίες

υποβλήθηκε λόγω της λήψης μέτρων πρόληψης ή αποκατάστασης.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το ΥΠΕΧΩΔΕ, σε συνεργασία και με το Υπουργείο Εξωτερικών, εγκαθιστά μηχανισμούς συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να διευκολύνει τη λήψη όλων των μέτρων που στοχεύουν στην πρόληψη, την αποφυγή και την αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών.

Άρθρο 16

Έλεγχοι

1. Τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι για την τήρηση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, διενεργούνται αυτεπάγγελα ή κατόπιν καταγγελίας, από τους κατά τόπο αρμόδιους Τομείς της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.).

2. Είναι δυνατόν η Ε.Υ.Ε.Π. να αναθέτει τη διενέργεια μέρους ή του συνόλου των ελέγχων σε επιστημονικούς φορείς ή άλλους εξειδικευμένους φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, εφόσον κρίνεται ότι μπορούν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο αυτό. Στην περίπτωση αυτή ανάθεσης των ελέγχων σε τρίτους η δαπάνη βαρύνει τον φορέα εκμετάλλευσης της δραστηριότητας.

Άρθρο 17

Διοικητικές Κυρώσεις

1. Στους φορείς εκμετάλλευσης που παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος και των κατ' εξουσιοδότηση του διατάγματος αυτού εκδιδόμενων υπουργικών αποφάσεων και ειδικότερα τις διατάξεις των άρθρων 8,9,10 και 11 (παρ. 1, 4 και 5) αυτού καθώς και τις διοικητικές πράξεις που εκδίδονται σε εφαρμογή των άρθρων αυτών, επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 30 του ν. 1650/1986, όπως αυτό ισχύει.

Σε περίπτωση που επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση πρόστιμο, η σχετική απόφαση εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 30 του ανωτέρω νόμου όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του ν. 3010/2002, μετά από εισήγηση του κατά τόπο αρμόδιου Τομέα της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.).

2. Τα πρόστιμα που προβλέπονται στην παράγραφο 1, εισπράττονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), υπέρ του Δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και διατίθενται για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον.

3. Η ολοκλήρωση της κατά τα ανωτέρω διαδικασίας επιβολής κυρώσεων για παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος διατάγματος, δεν εμποδίζει ούτε επιβραδύνει την τήρηση από τον φορέα εκμετάλλευσης των υποχρεώσεων του για τη λήψη των προβλεπόμενων στο διάταγμα μέτρων πρόληψης και αποκατάστασης.

4. Οι κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο αυτό επιβάλλονται ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης και ανεξάρτητα από τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 18

Ένδικη Προστασία (άρθρο 11 παρ.4 οδηγίας)

1. Οποιαδήποτε απόφαση ή άλλη πράξη της αρμόδιας αρχής, με την οποία επιβάλλονται προληπτικά μέτρα ή μέτρα αποκατάστασης, κατ' εφαρμογή των άρθρων 8,9 και 10 του παρόντος διατάγματος, πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς. Η εν λόγω απόφαση ή πράξη κοινοποιείται άμεσα στον φορέα εκμετάλλευσης, ο οποίος ενημερώνεται συγχρόνως και για τα ένδικα μέσα που του παρέχει το ισχύον δίκαιο κατά της αποφάσεως ή πράξεως, καθώς επίσης και για τις σχετικές προθεσμίες στις οποίες υπόκεινται τα μέσα αυτά. Η άσκηση ενδίκου μέσου δεν συνεπάγεται αναστολή της εκτελέσεως της προσβαλλόμενης πράξης, χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα άσκησης αιτήσεως αναστολής εκτελέσεως κατά της πράξης αυτής.

2. Σε περίπτωση που κατόπιν ασκήσεως των ανωτέρω ενδίκων μέσων, εκδοθεί από το αρμόδιο δικαστήριο τελεσίδικη απόφαση υπέρ του φορέα εκμετάλλευσης, αυτός δικαιούται με αίτησή του προς την αρμόδια αρχή, συνοδευόμενη από τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία, να αναζητήσει τις δαπάνες στις οποίες ενδεχομένως υπεβλήθη. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ μετά από εισήγηση του ΣΥΓΑΠΕΖ ή σε περίπτωση που αρμόδια αρχή είναι η Περιφέρεια μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εγκρίνεται το ποσό που αντιστοιχεί στις εν λόγω δαπάνες καθώς και ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής του στον δικαιούχο φορέα εκμετάλλευσης.

Άρθρο 19

Χρονικά όρια εφαρμογής (άρθρο 17 οδηγίας)

Το παρόν διάταγμα δεν εφαρμόζεται:

α) σε ζημία που προκλήθηκε από εκπομπή, γεγονός ή ατύχημα που έλαβε χώρα πριν από την 1η Μαΐου 2007
β) σε ζημία που προκλήθηκε από εκπομπή, γεγονός ή ατύχημα που έλαβε χώρα μετά την 1η Μαΐου 2007, αλλά οφείλεται σε συγκεκριμένη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε και ολοκληρώθηκε πριν από την ημερομηνία αυτή,

γ) σε ζημία, εφόσον έχουν παρέλθει πάνω από τριάντα (30) έτη από τότε που έλαβε χώρα η εκπομπή, το γεγονός ή το ατύχημα που την προκάλεσαν.

Άρθρο 20

Κατάρτιση Εκθέσεων (άρθρο 18 οδηγίας)

Το ΣΥΓΑΠΕΖ, υποχρεούται να καταρτίσει Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος, την οποία πρέπει να υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το αργότερο μέχρι την 30η Απριλίου 2013. Η έκθεση περιλαμβάνει τις πληροφορίες και τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα VI του άρθρου 21.

Άρθρο 21

Παραρτήματα (τα παραρτήματα I-VI της οδηγίας)

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος διατάγματος, τα παραρτήματα I-VI που ακολουθούν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3,
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΕΔΑΦΙΟ (α)

Η σημασία οποιασδήποτε ζημίας η οποία έχει δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη διατήρηση της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης οικοτόπων ή ειδών πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση διατήρησης κατά τη στιγμή που επήλθε η ζημία, τις υπηρεσίες που προσπορίζουν και την ικανότητά τους για φυσική αναγέννηση. Οι σημαντικά δυσμενείς μεταβολές σε σχέση με την αρχική κατάσταση, θα πρέπει να καθορίζονται βάσει μετρήσιμων δεδομένων, όπως:

- τον αριθμό των ατόμων, την πυκνότητά τους ή την καλυπτόμενη περιοχή,

- τον ρόλο των συγκεκριμένων ατόμων ή της πληγείσας περιοχής σε σχέση με τη διατήρηση του είδους ή του οικοτόπου, σπανιότητα του είδους ή του οικοτόπου (όπως εκτιμάται σε τοπικό, περιφερειακό και ανώτερο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του κοινοτικού),

- την ικανότητα πολλαπλασιασμού του είδους (σύμφωνα με τις τάσεις εξέλιξης του συγκεκριμένου είδους ή πληθυσμού), η βιωσιμότητά του ή η ικανότητα του οικοτόπου για φυσική αναγέννηση (σύμφωνα με τις τάσεις εξέλιξης του χαρακτηριστικού του είδους ή των πληθυσμών του),

- την ικανότητα σύντομης ανάκαμψης του είδους ή του οικοτόπου μετά τη ζημία, χωρίς άλλη παρέμβαση πέραν ενισχυμένων μέτρων προστασίας, σε κατάσταση η οποία θα οδηγήσει, αποκλειστικά λόγω της εξέλιξης του είδους ή του οικοτόπου, σε κατάσταση που θεωρείται ως ισοδύναμη ή ανώτερη της αρχικής.

Ζημία με αποδεδειγμένη επίπτωση στην ανθρώπινη υγεία πρέπει να χαρακτηρίζεται ως σημαντική.

Οι ακόλουθες ζημιές δεν πρέπει να χαρακτηρίζονται ως σημαντικές:

- αρνητικές διακυμάνσεις χαμηλότερες από τις φυσικές διακυμάνσεις που θεωρούνται κανονικές για το συγκεκριμένο οικοτόπο ή είδος,

- αρνητικές διακυμάνσεις οφειλόμενες σε φυσικά αίτια ή σε παρέμβαση σχετική με τη συνήθη διαχείριση των τοποθεσιών, όπως ορίζεται στα μητρώα οικοτόπων ή τα έγγραφα στόχων ή όπως διεξαγόταν προηγουμένως από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς εκμετάλλευσης,

- ζημία ειδών ή οικοτόπων για τα οποία είναι βέβαιο ότι θα ανακάμψουν, σύντομα και χωρίς παρέμβαση, είτε στην αρχική κατάσταση, είτε σε κατάσταση η οποία θα οδηγήσει, αποκλειστικά λόγω της εξέλιξης του είδους ή του οικοτόπου, σε κατάσταση που θεωρείται ως ισοδύναμη ή ανώτερη της αρχικής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΖΗΜΙΑΣ

Το παρόν Παράρτημα θεσπίζει κοινό πλαίσιο που πρέπει να τηρείται προκειμένου να επιλέγονται τα καταλληλότερα μέτρα για να εξασφαλίζεται η αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας.

1. Αποκατάσταση ζημίας των υδάτων ή των προστατευόμενων ειδών ή φυσικών οικοτόπων

Η αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας όσον αφορά τα ύδατα ή τα προστατευόμενα είδη ή φυσικούς οικοτόπους, επιτυγχάνεται μέσω της επαναφοράς του περιβάλλοντος στην αρχική του κατάσταση, μέσω πρωτογενούς, συμπληρωματικής και αντισταθμιστικής αποκατάστασης, όπου:

α) ως «πρωτογενής αποκατάσταση» νοείται κάθε μέτρο αποκατάστασης που έχει ως αποτέλεσμα την επαναφορά των φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών που υπέστησαν ζημία στην ή προς την αρχική τους κατάσταση,

β) ως «συμπληρωματική αποκατάσταση» νοείται κάθε μέτρο αποκατάστασης που αναλαμβάνεται σε σχέση προς φυσικούς πόρους ή/και υπηρεσίες, ως αντιστάθμιση του γεγονότος ότι η πρωτογενής αποκατάσταση δεν έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη επανόρθωση των φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών που υπέστησαν ζημία,

γ) ως «αντισταθμιστική αποκατάσταση» νοείται οποιαδήποτε δράση αναλαμβάνεται για να αντισταθμισθούν οι προσωρινές απώλειες φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών κατά την περίοδο που μεσολαβεί από την ημερομηνία της ζημίας μέχρι την επίτευξη πλήρους αποτελέσματος της πρωτογενούς αποκατάστασης,

δ) ως «προσωρινές απώλειες» νοούνται οι απώλειες οι οποίες οφείλονται στο γεγονός ότι οι φυσικοί πόροι ή/και υπηρεσίες που υπέστησαν ζημία δεν μπορούν να επιτελέσουν τις οικολογικές τους λειτουργίες ή να παρέχουν υπηρεσίες σε άλλους φυσικούς πόρους ή στο κοινό έως ότου τα πρωτογενή ή συμπληρωματικά μέτρα αρχίσουν να παράγουν αποτέλεσμα. Δεν συνιστούν οικονομική αντιστάθμιση προς το κοινό.

Εφόσον η πρωτογενής αποκατάσταση δεν οδηγεί στην επαναφορά του περιβάλλοντος στην αρχική του κατάσταση, αναλαμβάνεται συμπληρωματική αποκατάσταση. Επιπλέον, αναλαμβάνεται αντισταθμιστική αποκατάσταση για την αντιστάθμιση των προσωρινών απωλειών.

Η αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας, όσον αφορά ζημία των υδάτων ή των προστατευόμενων ειδών ή φυσικών οικοτόπων, συνεπάγεται επίσης την εξάλειψη οιοδήποτε σημαντικού κινδύνου δυσμενών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία.

1.1. Στόχοι της αποκατάστασης

Στόχος της πρωτογενούς αποκατάστασης

1.1.1. Στόχος της πρωτογενούς αποκατάστασης είναι η επαναφορά των φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών που υπέστησαν ζημία στην αρχική τους κατάσταση ή προς αυτήν.

Στόχος της συμπληρωματικής αποκατάστασης

1.1.2. Εφόσον οι φυσικοί πόροι ή/και υπηρεσίες που υπέστησαν ζημία δεν επανέρχονται στην αρχική τους κατάσταση, τότε επιχειρείται συμπληρωματική αποκατάσταση. Στόχος της συμπληρωματικής αποκατάστασης είναι η παροχή φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών, ενδεχομένως και σε διαφορετική τοποθεσία, παρεμφερούς επιπέδου με εκείνους που θα παρείχοντο εάν η τοποθεσία που υπέστη τη βλάβη είχε επανέλθει στην αρχική της κατάσταση. Εφόσον είναι δυνατόν και ενδεδειγμένο, η διαφορετική τοποθεσία θα πρέπει να συνδέεται γεωγραφικά με την τοποθεσία που υπέστη ζημία, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα του πληττόμενου πληθυσμού.

Στόχος της αντισταθμιστικής αποκατάστασης

1.1.3. Επιχειρείται αντισταθμιστική αποκατάσταση για την αντιστάθμιση της προσωρινής απώλειας φυσικών πόρων και υπηρεσιών έως ότου επιτευχθεί η ανάκαμψη. Η αντιστάθμιση αυτή συνίσταται σε συμπληρωματικές βελτιώσεις των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών ή του ύδατος, είτε στην τοποθεσία που υπέστη ζημία είτε σε διαφορετική τοποθεσία. Δεν περιλαμβάνει οικονομική αντιστάθμιση στο κοινό.

1.2. Προσδιορισμός μέτρων αποκατάστασης

Προσδιορισμός μέτρων πρωτογενούς αποκατάστασης

1.2.1. Εξετάζονται οι δυνατότητες για δράσεις άμεσης επαναφοράς των φυσικών πόρων και των υπηρεσιών προς την αρχική τους κατάσταση με ταχύτερο ρυθμό, ή μέσω φυσικής ανάκαμψης.

Προσδιορισμός μέτρων συμπληρωματικής και αντισταθμιστικής αποκατάστασης

1.2.2. Κατά τον καθορισμό της κλίμακας των μέτρων συμπληρωματικής και αντισταθμιστικής αποκατάστασης, εξετάζεται πρώτα η χρήση προσεγγίσεων στάθμισης της ισοδυναμίας, ανά πόρο ή ανά υπηρεσία. Στο πλαίσιο αυτών των προσεγγίσεων, εξετάζεται πρώτα η δυνατότητα δράσεων που παρέχουν φυσικούς πόρους ή/και υπηρεσίες ιδίου τύπου, ποιότητας και ποσότητας με τους πόρους και τις υπηρεσίες που υπέστησαν ζημία. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, παρέχονται εναλλακτικοί φυσικοί πόροι ή/και εναλλακτικές υπηρεσίες. Παραδείγματος χάριν, η μείωση της ποιότητας θα μπορούσε να αντισταθμισθεί με αύξηση της ποσότητας των μέτρων αποκατάστασης.

1.2.3. Εάν δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ως πρώτη επιλογή η στάθμιση της ισοδυναμίας ανά πόρο ή ανά υπηρεσία, χρησιμοποιούνται εναλλακτικές τεχνικές αποτίμησης. Η αρμόδια αρχή μπορεί να υποδεικνύει τη μέθοδο, π.χ. της οικονομικής αποτίμησης, προκειμένου να καθορισθεί η εμβέλεια των απαραίτητων μέτρων συμπληρωματικής και αντισταθμιστικής αποκατάστασης. Εάν η αποτίμηση των απωλεσθέντων πόρων ή/και υπηρεσιών είναι δυνατή αλλά η αποτίμηση των φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών αποκατάστασης δεν μπορεί να γίνει εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος ή με εύλογο κόστος, τότε η αρμόδια αρχή μπορεί να επιλέγει μέτρα αποκατάστασης το κόστος των οποίων είναι ισοδύναμο προς την εκτιμώμενη οικονομική αξία των απωλεσθέντων φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών.

Τα μέτρα συμπληρωματικής και αντισταθμιστικής αποκατάστασης θα πρέπει να σχεδιάζονται με τρόπον ώστε να επιτρέπουν σε πρόσθετους φυσικούς πόρους ή/και υπηρεσίες να εκφράζουν χρονικές προτιμήσεις και τα χρονικά χαρακτηριστικά των μέτρων αποκατάστασης. Παραδείγματος χάριν, όσο μεγαλύτερη είναι η χρονική περίοδος μέχρι την επαναφορά στην αρχική κατάσταση, τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσόν των μέτρων αντισταθμιστικής αποκατάστασης που θα αναληφθούν (εφόσον τα άλλα δεδομένα είναι ίδια).

1.3. Επιλογή των δυνατοτήτων αποκατάστασης

1.3.1. Οι εύλογες επιλογές αποκατάστασης θα πρέπει να αξιολογούνται, σύμφωνα με τις καλύτερες διαθέσιμες τεχνολογίες, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- την επίπτωση κάθε επιλογής στη δημόσια υγεία και ασφάλεια,

- το κόστος υλοποίησης της επιλογής,

- την πιθανότητα επιτυχίας κάθε επιλογής,

- το βαθμό στον οποίο κάθε επιλογή συμβάλλει στην πρόληψη περαιτέρω ζημιών και την αποφυγή παραπλεύρων ζημιών συνεπεία της υλοποίησής της,

- το βαθμό στον οποίο κάθε επιλογή ευνοεί κάθε συστώσα του φυσικού πόρου ή/και της υπηρεσίας,

- το βαθμό στον οποίο κάθε επιλογή λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές ανησυχίες και άλλους παράγοντες που σχετίζονται με την περιοχή,

- το χρόνο που χρειάζεται για να καταστεί αποτελεσματική η αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας,

- το βαθμό στον οποίο κάθε επιλογή επιτυγχάνει την αποκατάσταση της τοποθεσίας της περιβαλλοντικής ζημίας,

- τη γεωγραφική σχέση με την τοποθεσία που υπέστη ζημία.

1.3.2. Κατά την αξιολόγηση των διαφόρων δυνατοτήτων αποκατάστασης, μπορούν να επιλέγονται μέτρα πρωτογενούς αποκατάστασης που δεν οδηγούν στην πλήρη επαναφορά των υδάτων, των προστατευόμενων ειδών ή φυσικών οικοτόπων που υπέστησαν ζημία στην αρχική τους κατάσταση, ή που οδηγούν σε αυτήν με βραδύτερο ρυθμό. Η επιλογή αυτή μπορεί να γίνεται μόνον εάν οι φυσικοί πόροι ή/και οι υπηρεσίες που χάνονται στην αρχική τοποθεσία, εξαιτίας αυτής της επιλογής, αντισταθμίζονται με αύξηση των συμπληρωματικών ή αντισταθμιστικών δράσεων για την παροχή αντίστοιχου επιπέδου φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών με τις προϋφιστάμενες. Αυτό θα συμβαίνει, παραδείγματος χάριν, όταν οι ισοδύναμοι φυσικοί πόροι ή/και υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται αλλού με μικρότερο κόστος. Τα εν λόγω πρόσθετα μέτρα αποκατάστασης καθορίζονται σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στο τμήμα 1.2.2.

1.3.3. Παρά τους κανόνες του τμήματος 1.3.2., και σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, η αρμόδια αρχή δικαιούται να αποφασίζει ότι δεν θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα αποκατάστασης, εάν:

α) τα ήδη ληφθέντα μέτρα αποκατάστασης εξασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται πλέον κανένας σημαντικός κίνδυνος αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, στα ύδατα ή στα προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους, και

β) το κόστος των μέτρων αποκατάστασης που θα πρέπει να ληφθούν για να επιτευχθεί η επαναφορά της αρχικής κατάστασης ή παρόμοιας θα ήταν δυσανάλογο προς τα περιβαλλοντικά οφέλη που θα αποκομισθούν.

2. Αποκατάσταση της ρύπανσης του έδαφους

Λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλισθεί, τουλάχιστον, ότι οι συγκεκριμένοι ρύποι απομακρύνονται, ελέγχονται, περιορίζονται ή μειώνονται, ούτως ώστε το έδαφος που ρυπάνθηκε, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας χρήσης του ή της εγκεκριμένης μελλοντικής χρήσης του κατά τη στιγμή που επήλθε η ζημία, να μην δημιουργεί πλέον σημαντικό κίνδυνο αρνητικών

συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία. Η παρουσία των κινδύνων αυτών εκτιμάται με διαδικασίες αξιολόγησης κινδύνου που λαμβάνουν υπόψη τα χαρακτηριστικά και τη λειτουργία του εδάφους, τον τύπο και τη συγκέντρωση των επιβλαβών ουσιών, παρασκευασμάτων, οργανισμών ή μικροοργανισμών, τον κίνδυνο και την πιθανότητα διασποράς τους. Η χρήση διαπιστώνεται με βάση τις ρυθμίσεις για τη χρήση της γης ή άλλες σχετικές ρυθμίσεις που ίσχυαν, ενδεχομένως, όταν επήλθε η ρύπανση.

Εάν αλλάξει η χρήση του εδάφους, λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να προληφθεί κάθε κίνδυνος αρνητικών συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία.

Εάν δεν υπάρχουν ρυθμίσεις για τη χρήση του εδάφους, ή άλλες σχετικές ρυθμίσεις, η φύση της σχετικής περιοχής, όπου συνέβη η ζημία, καθορίζει τη χρήση της συγκεκριμένης περιοχής, λαμβανομένης υπόψη της προβλεπόμενης ανάπτυξης της.

Εξετάζεται η δυνατότητα φυσικής ανάκαμψης, δηλαδή μιας επιλογής που δεν απαιτεί άμεση ανθρώπινη επέμβαση κατά τη διαδικασία αποκατάστασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΕΔΆΦΙΟ (α).

1. Τα έργα και οι δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. Η.Π. 15393/2332/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1022), για την πραγματοποίηση των οποίων απαιτείται απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 11014/703/2003 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 332), εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για έρευνα, ανάπτυξη και δοκιμές νέων προϊόντων και διεργασιών.

2. Οι διαδικασίες διαχείρισης αποβλήτων, που περιλαμβάνουν:

α) τις εργασίες διαχείρισης αποβλήτων (τη συλλογή, τη μεταφορά, την αποθήκευση, την αξιοποίηση και τη διάθεση των μη επικινδύνων και των επικινδύνων αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των εργασιών αυτών καθώς και της μετέπειτα φροντίδας των χώρων διάθεσης), για τις οποίες απαιτείται άδεια σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Η.Π. 50910/2727/2003 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1909) και την υπ' αριθμ. Η.Π. 13588/725/2006 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 383), που εκδόθηκαν αντίστοιχα, σε συμμόρφωση με την οδηγία 75/442/ΕΟΚ όπως ισχύει και την οδηγία 91/689/ΕΟΚ.

β) Τη διάθεση σε χώρους υγειονομικής ταφής σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Η.Π. 29407/3508/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1572), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/31/ΕΚ.

γ) Τη λειτουργία μονάδων αποτέφρωσης σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 22912/1117/2005 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 759), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/76/ΕΚ.

Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίζει ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν περιλαμβάνουν τη χρήση, για γεωργικούς σκοπούς, ιλύος καθαρισμού λυμάτων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών αποβλήτων, που έχει υποστεί επεξεργασία, σύμφωνα με εγκεκριμένα πρότυπα.

3. Όλες οι απορρίψεις σε εσωτερικά επιφανειακά ύδατα, για τις οποίες απαιτείται προηγούμενη έγκριση, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2/12.2001 (Α' 15) πράξη υπουργικού συμβουλίου και την υπ' αριθμ. 4859/726/2001 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 253), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 76/464/ΕΟΚ.

4. Όλες οι απορρίψεις ουσιών σε υπόγεια ύδατα για τις οποίες απαιτείται προηγούμενη έγκριση σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 26857/553/1998 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 196), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 80/68/ΕΟΚ.

5. Η απόρριψη ή διοχέτευση ρυπαντών σε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα, για την οποία απαιτείται άδεια, σύμφωνα με τον ν. 3199/2003 (Α' 280) και το π.δ. 51/2007 (Α' 54) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού και σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ.

6. Η άντληση και κατακράτηση ύδατος που υπόκειται σε προηγούμενη άδεια, σύμφωνα με τον ν. 3199/2003 (Α' 280) και το π.δ. 51/2007 (Α' 54) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού και σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ.

7. Η παραγωγή, χρήση, αποθήκευση, κατεργασία, ταφή, απελευθέρωση στο περιβάλλον και μεταφορά εντός της περιμέτρου της επιχείρησης

α) επικινδύνων ουσιών, όπως ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2 της υπ' αριθμ. 378/1994 απόφασης του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου (Β' 705), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 67/548/ΕΟΚ και τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 87/2007 απόφαση (ΑΧΣ) (Β' 872), σχετικά με την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών,

β) επικινδύνων παρασκευασμάτων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, της υπ' αριθμ. 265/2002 (Β' 1214), απόφασης του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου, που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/45/ΕΚ, σχετικά με την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων παρασκευασμάτων, όπως ισχύει,

γ) φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του π.δ/τος 115/1997 (Α' 104), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/414/ΕΟΚ, όπως ισχύει,

δ) βιοκτόνων προϊόντων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α), του π.δ/τος 205/2001 (Α' 160), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 98/8/ΕΚ, όπως ισχύει.

8. Οι μεταφορές οδικώς, σιδηροδρομικώς, μέσω των εσωτερικών πλωτών οδών, θαλασσίως ή εναερίως επικινδύνων ή ρυπογόνων εμπορευμάτων, όπως ορίζονται στο π.δ. 104/1999 (Α' 113), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/55/ΕΚ, σχετικά με τις οδικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, όπως ισχύει, ή στην υπ' αριθμ. Φ4.2/73358/5309/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 240), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 96/49/ΕΚ, σχετικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, όπως ισχύει, ή στο π.δ. 49/2005 (Α' 66), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 93/75/ΕΟΚ, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές που απαιτούνται για τα πλοία τα οποία κατευθύνονται σε ή αποπλέουν από κοινοτικούς λιμένες μεταφέροντας επικίνδυνα ή ρυπογόνα εμπορεύματα, όπως ισχύει.

9. Τα έργα και δραστηριότητες που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι της οδηγίας 84/360/ΕΟΚ, όπως ισχύει,

όπως εξειδικεύονται στις ομάδες 4 και 9 του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. Η.Π. 15393/2332/2002 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1022), για την πραγματοποίηση των οποίων απαιτείται απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 11014/703/2003 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 332), όσον αφορά την εκπομπή στον αέρα οιασδήποτε των ρυπογόνων ουσιών που καλύπτονται από την εν λόγω οδηγία.

10. Οιαδήποτε περιοριζόμενη χρήση, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς, γενετικής τροποποιημένων μικροοργανισμών, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 11642/1943/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 831), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 90/219/ΕΟΚ, όπως ισχύει.

11. Οιαδήποτε σκόπιμη ελευθέρωση στο περιβάλλον, μεταφορά και διάθεση στην αγορά γενετικής τροποποιημένων οργανισμών, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 38639/2017/2005 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1334), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2001/18/ΕΚ, όπως ισχύει.

12. Διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων εντός, προς ή έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την οποία απαιτείται άδεια ή η οποία απαγορεύεται κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 259/1993 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδο τους, όπως ισχύει.

13. Η διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις συμμόρφωσης με την οδηγία 2006/21/ΕΚ (ΕΕL 102/15/11.4.2006).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 5, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΕΔΆΦΙΟ (β).

α) Διεθνής Σύμβαση της 27ης Νοεμβρίου 1992 περί αστικής ευθύνης συνεπεία ζημιών εκ ρυπάνσεως υπό πετρελαίου.

β) Διεθνής Σύμβαση της 27ης Νοεμβρίου 1992 για τη σύσταση Διεθνούς Ταμείου για την αποκατάσταση ζημιών από τη ρύπανση πετρελαίου.

γ) Διεθνής Σύμβαση της 23ης Μαρτίου 2001 περί αστικής ευθύνης για ζημιές οφειλόμενες στη ρύπανση από καύσιμα δεξαμενής πλοίων.

δ) Διεθνής Σύμβαση της 3ης Μαΐου 1996 περί ευθύνης και αποζημιώσεων για τις ζημιές που προκαλούνται από τη δια θαλάσσης μεταφορά επικίνδυνων και τοξικών ουσιών.

ε) Σύμβαση της 10ης Οκτωβρίου 1989 περί αστικής ευθύνης για τις ζημιές που προκαλούνται κατά τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων οδικώς, σιδηροδρομικώς και με σκάφη εσωτερικής ναυσιπλοΐας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 5, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΕΔΆΦΙΟ (γ).

α) Σύμβαση των Παρισίων της 29ης Ιουλίου 1960 σχετικά με την ευθύνη τρίτων στον τομέα της πυρηνικής

ενέργειας και Συμπληρωματική Σύμβαση των Βρυξελλών της 31ης Ιανουαρίου 1963.

β) Σύμβαση της Βιέννης της 21ης Μαΐου 1963 σχετικά με την αστική ευθύνη για πυρηνικές καταστροφές.

γ) Σύμβαση της 12ης Σεπτεμβρίου 1997 σχετικά με τις συμπληρωματικές αποζημιώσεις για πυρηνικές καταστροφές.

δ) Κοινό Πρωτόκολλο της 21ης Σεπτεμβρίου 1988 σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης της Βιέννης και της Σύμβασης των Παρισίων.

ε) Σύμβαση των Βρυξελλών της 17ης Δεκεμβρίου 1971 για την αστική ευθύνη στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών πυρηνικών υλών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 20

A. Οι εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 20 περιλαμβάνουν κατάλογο των περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας και των περιπτώσεων ευθύνης δυνάμει του παρόντος διατάγματος, οι οποίες συνοδεύονται, για κάθε περίπτωση, από τις εξής πληροφορίες και στοιχεία:

1. Είδος της περιβαλλοντικής ζημίας, ημερομηνία κατά την οποία επήλθε και/ή ανακαλύφθηκε η ζημία και ημερομηνία κατά την οποία κινήθηκαν οι διαδικασίες δυνάμει του παρόντος διατάγματος.

2. Κωδικός ταξινόμησης της δραστηριότητας του υπεύθυνου ή των υπεύθυνων νομικών προσώπων. (Μπορεί να χρησιμοποιείται ο Κώδικας Ονοματολογίας NACE, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3037/1990).

3. Κατά πόσον κινήθηκε διαδικασία δικαστικής προσφυγής είτε εκ μέρους των υπευθύνων μερών είτε εκ μέρους νομιμοποιούμενων φορέων (Διευκρινίζεται το είδος των εναγόντων και το αποτέλεσμα της διαδικασίας).

4. Αποτέλεσμα της διαδικασίας αποκατάστασης.

5. Ημερομηνία περάτωσης της διαδικασίας.

B. Η αρμόδια αρχή μπορεί να περιλαμβάνει στις ανωτέρω Εκθέσεις οιαδήποτε άλλη πληροφορία και στοιχείο θεωρεί χρήσιμα, ώστε να καθίσταται δυνατή η ορθή αξιολόγηση της εφαρμογής της οδηγίας 2004/35/ΕΚ και κατ' επέκταση του παρόντος διατάγματος, όπως:

1. Κόστος που συνεπάγονται τα μέτρα αποκατάστασης και πρόληψης, όπως ορίζονται στο παρόν διάταγμα:

- το οποίο καταβλήθηκε άμεσα από τα υπεύθυνα μέρη, όταν είναι διαθέσιμη η πληροφορία αυτή,

- το οποίο ανακτήθηκε εκ των υστέρων από τα υπεύθυνα μέρη,

- το οποίο δεν έχει ανακτηθεί από τα υπεύθυνα μέρη (θα πρέπει να διευκρινίζονται οι λόγοι μη ανάκτησης).

2. Αποτελέσματα των δράσεων προώθησης και της εφαρμογής των μέσων χρηματοοικονομικής ασφάλειας που χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το παρόν διάταγμα.

3. Εκτίμηση των πρόσθετων διοικητικών εξόδων που επιβαρύνουν ετησίως τη δημόσια διοίκηση για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των διοικητικών δομών που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή και την επιβολή της εφαρμογής του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 22

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Διατάγματος, κάθε διάταξη που αντίκειται μερικά ή συνολικά στις διατάξεις του ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτό, καταργείται.

Άρθρο 23

Η ισχύς του παρόντος Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΦΛΟΓΑΪΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΓΕΩΡΓ. ΔΕΝΔΙΑΣ